

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 8 2 6 4 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

TEORIJA IN ZGODOVINA DRAME IN GLEDALIŠČE

Izpitna pola

Torek, 28. avgust 2018 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z odlomkoma iz dramskih besedil (A in B) je na perforiranih listih, ki jih kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 12 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne.

Odlomek iz dramskega besedila (A)**1.1****Danes – pred nekaj urami.**

Brina stoji v dolgi beli okrvavljeni obleki ob naslanjaču in govori v slušalko.

BRINA: Kako me ne razumete? Vzela sem puško in jih postrelila. Vse, ki so prišli iz jezera.

... Iz jezera! Konji. ... Najprej sta prišla samo dva, ampak ko nista več nehala prihajat, sem vzela puško in ju ... Ker sta mi pojedla otroka! Ona pravzaprav. Ona mi ga je, enega za drugim, vse otroke! ... Kaj je tu čudnega? Z velikim gobcem ga je ... Nisem jih več mogla roditi ... Ne, ne razumete! Otroke, ki sem jih rodila, je ona požrla. Kobila! Ogromna, bleščeča, od sonca obžarjena ... To je pa ja preprosto razumet. ... Prosim, ne odložite slušalke. Strah me je. Ne vem ... Pošljite koga. Prosim, ja ... Ne, jaz sem v redu. Čisto v redu. ... Krvavo pa je, vse je krvavo, ampak ... Pa ne od konjev, od nje! Ni hotela umret, plazila se je za mano. ... Kaj? Ja. Ne, konje sem pobila v sanjah. V sanjah, ja! ... A ne veste, kaj so sanje?! To, kar vam govorim, sem videla v sanjah ... Tudi otroci so bili v sanjah. Vsakega, ki sem ga rodila, sem prinesla ven na sonce. Iz jezera sta prišla konja, kobila in konj, in ona mi ga je ... Enega za drugim je. Vse. ... Zakaj? ... V sanjah lahko stokrat, tisočkrat rodiš ... Ne, jaz nisem še. ... Bo kdo prišel? ... Osemnajst, prav danes sem stara ... Ja. Ne, ne praznujem. Mislim, praznovala sem, ampak potem se je zgodilo to. ... Ja. ... Nič si ne zmišljujem. ... Ne! Ne! ... Poslušaj me, ti pička ušiva, pejt ti mal u ...! Pizda, a ne štekaš, da sem u riti?! U težki riti sem, ti me pa tle zajebavaš, pejt u ...! Ja! Ja! ... Prav, ja, kakor hočeš, hočete ... Ja. Ne. *Slušalka ji zdrsne iz rok. Čez čas. Res nisem hotela. Nisem. Mogoče sem sanjala. Ne. Počakaj! Počakaj me!*

1.2**Tik pred tem.**

Občutek irealnosti. Močan trak svetlobe. Po njem počasi stopa Katarina, s hrbtom obrnjena proti nam, v obleki kot na koncu drame. Glasba, ki se začne z zvončki, raste in prehaja v zvonjenje zvonov, ki pa ni cerkveno.

1.3**Zatem.**

Luč spet spredaj na Brino.

BRINA: Kar sem rekla, ni res, pozabite. ... Ja ... Pa tudi če bi bilo ... Kaj? Ne, nisem nora, ona je pa bila! Mogoče je res bila ... Ah, kaj pa jaz vem.

Vrže slušalko. Steče za Katarino.

2.**Pred štirinajstimi leti.**

Daleč v ozadju zvonovi. Sprememba v dnevno svetlobo. Katarina – zdaj drugače oblečena – priteče na oder. Gleda okrog.

KATARINA: Brina, Brina, kje si? Vem, da si se spet skrila. Vem, da ... Pridi ven, ljubica. Brina? *Zvonec na vratih. Katarina odpre.*

Dober dan. O!

INŠPEKTOR: Dober dan, gospa. Poznate tole?

KATARINA: Brina, iskala sem te. Kje si pa ...?

INŠPEKTOR: Ob reki, blizu mostu, menda je sedela in gledala v vodo.

KATARINA: Ojoj!

INŠPEKTOR: Vse je v redu. Policist jo je našel. A punčka se ni spomnila, kje stanuje. No, pa sva se malo vozila naokrog, in ko je zagledala hišo, je bila presrečna.

KATARINA: Hvala. Mislila sem, da spi. Nisem vedela, da ... Brina, ne bi smela ...

INŠPEKTOR: Ne jo zdaj kregat. Je že dovolj prestrašena. Ne greš k mamici?

KATARINA: Ja, pridi. *Policistu*. Ne boste verjeli, ta hip sem jo začela pogrešat. Ampak zelo rada se skriva in ... Mislila sem, da ... Pravzaprav je kar preveč živahen otrok.

INŠPEKTOR: Vidim. Malo bolj morate pazit nanjo, gospa. Danes se je dobro končalo, ampak lahko, da se ne bi. Pojdi, k mamici, Brina.

KATARINA: Pridi, saj nisem huda nate. Nisem, poglej.

INŠPEKTOR: To je tvoja mamica. Brina, saj je to tvoja mamica, a ne?

KATARINA: Seveda sem. Očitno je v šoku. Šele štiri leta ima.

INŠPEKTOR: Že štiri si stara? Ja, super! Spusti me, Brinica, nazaj v službo moram. Vesela bodi, ker si našla mamico.

KATARINA: Spusti strica, Brina, stric mora it.

INŠPEKTOR: Kje imate pa moža, gospa? Mogoče bi jo on ...?

KATARINA: Ah, on ... je v službi. Cele dneve je v službi. Brina, glej, mamica te ima rada, zelo te imam ..., saj veš.

BRINA: Ne, me nimaš!

3.

Pred štirinajstimi leti.

Boris v pižami. Stoji pred vrati. Dolgo okleva. Odide. Izgine. Se čez hip vrne. Spet za hip postoji in potem previdno vstopi. Preden zapre, se ozre in preveri, če ga je kdo videl.

Odlomek iz dramskega besedila (B)

ta jeznorita
še dobro, da gre svet naprej

ta debela
bože mili, kako nam gre to počasi
soldati bojo zdaj zdaj tu
dajmo, babnice, podvizajmo se

ta nergava
ma saj vidiš, da se ne da hitreje, saj si sama rekla, da je preveč očesc
ne priganjaj nas toliko

ta debela
joj, koliko očesc
in kako je mehak
no, pa je vseeno boljše krompir čistit kot pastinak
dokler ni bilo krompirja, smo kuhale pastinak, si predstavljate, da bi morala zdaj tristo
sedeminosemdeset kil pastinaka očistit?

ta nergava
si pozabila na telečja rebrca

ta debela
kaj?

ta jeznorita
kosilo od unih tam gor
telečja rebrca in šestinosemdeset kil krompirja od naših vojakov
za kosilo od unih tam gor

ta pedantna
tristo eno kilo imamo

ta debela
no, si predstavljate, da bi zdaj morale za soldate tristo eno kilo pastinaka očistit?

ta fina
rebrinec
rebrinec lepše zveni

ta debela
dušo bi spustile
čeprav, moram reči, je ni bolj slastne juhe od pastinakove

ta fina
rebrinčeve

ta dolgocajtna
o, ja, se spomnim, se spomnite enkrat, kdaj je že bilo, nekje blizu je moralo biti, se spomnite, pastinak
smo kuhale, zraven pa blitvo, če je res bila blitva, saj se ne spomnim prav, takrat jih je bilo pa, ojoj,
ojoj, tudi kakih trideset tisoč, če me spomin ne vara, se spomnim, da je pihalo ko strela

ta nergava
v redu, je, lahko nehaš

ta dolgocajtna
a se spomnite
o, moj ljubi bog, koliko naših mladeničev je šele takrat padlo, se spomnite, koliko hrane je ostalo,
proč smo jo metale, potem pa je prišlo toliko muh, da je bilo vse črno od njih
se spomnite muh?

ta jeznorita
se spomnimo muh, ja, samo niso prišle papcat blitve

ta zamišljena
če je res bila blitva

ta jeznorita
in pastinaka
rebrinca, se opravičujem

ta fina
me pogleda, s posmehom
jo ignoriram

ta jeznorita
so se prišle past po truplih
po vseh tistih mladih, krasnih, postavnih, slastnih vojščakah

ta nergava
me pogleda in misli, da bom kaj dodala
kak vzdih ali kaj podobnega
nič ne dodam
še z očmi ne zavijem
ker me prav vse že boli od tega neskončnega lupljenja
tudi oči

ta jeznorita
muhe, milijarde muh
in smrad, ostuden smrad
in potem črvi, vse gomazi od njih
trupla pa, kot da so spet živa

ta fina
ježešna, no, pa kaj želiš doseči s tem?
se nikoli ne boš naveličala?
ozri se kdaj okoli sebe, nadeni si kdaj tudi rožnata očala, no
svet je lep, če ga zmoreš videt
ti, ti pa ne vidiš drugega kot ...

ta dolgocajtna
rim, rim je bil
takrat je pa res bil rim
spomnim se!
v začetku septembra je bilo, ob neki reki, kako ji je bilo že ime, ne vem, ampak se spomnim, ker je
tako zelo pihalo, da je našim vojščakom puščice nazaj nosilo

ta jeznorita
slikovit prizor

ta dolgocajtna
ampak ob kateri reki je že bilo?

ta debela
koliko očesc

ta zamišljena
ne bo dobra mešta

ta debela
ta jeznorita, od kje si rekla, da ga je danes pripeljal?

ta jeznorita
nisem rekla

ta debela
pa veš, od kje?

ta jeznorita
kako naj vem?

ta debela
no, ja, sem mislila, da si vprašala

ta jeznorita
tu sem zato, da lupim krompir, ne pa da sprašujem

ta nergava
pa še tega ne delaš kdo ve kaj dobro, če smo iskreni

ta jeznorita
a boš spet začela

ta zamišljena
spet bo začela

ta dolgocajtna
tako sedimo v polkrogu vsak dan

ta debela
sedimo v polkrogu in lupimo krompir

ta pedantna
ali kumare

ta fina
ali rebrinec

ta dolgocajtna
lupimo krompir in mesimo testo

ta debela
mesimo testo in čistimo zelenjavo

ta pedantna
režemo

ta fina
ribamo

ta zamišljena
tremo

ta pedantna
sekljamo

ta debela
mesimo

ta fina
mešamo

ta nergava
vsak dan

ta jeznorita
vsak dan

ta zamišljena
od začetka sveta

ta jeznorita
ona pa najeda

ta nergava
jaz pa najedam

ta zamišljena
vsak dan od začetka sveta

ta jeznorita
konec.

ta nergava
joj, a ste slišale, kaj se je včeraj zgodilo?

1. Dopolnite spodnje besedilo in odgovorite na vprašanje.

Grumova nagrada je slovenska nagrada, imenovana po dramatiku Slavku Grumu, ki jo za najboljše slovensko dramsko besedilo podeljujejo od leta 1979. Draga Potočnjak je kot prva dramatičarka prejela nagrado za besedilo, iz katerega je odlomek A, z naslovom _____, in sicer leta _____. Naslov je povzet po otroški pesmici _____, ki se v dramskem besedilu večkrat ponavlja kot _____. Tudi avtorica Simona Semenič je za dramsko besedilo, iz katerega je odlomek B, prejela Grumovo nagrado leta _____. Slavko Grum je avtor znamenitega dramskega besedila _____, izšlo je leta 1930 v samozaložbi.

(6)

Utemeljite, v čem bi lahko primerjali omenjena tri dramska besedila: besedila dveh avtoric, iz katerih sta odlomka A in B, ter Grumovo besedilo.

---

(3)
(9 točk)

2. Povzemite uvodne didaskalije z avtoričinimi opombami, ki uvajajo dramsko besedilo, iz katerega je odlomek A, in jih primerjajte z uvodnimi didaskalijami, ki uvajajo dramsko besedilo, iz katerega je odlomek B.

(6 točk)

3. Označite dramsko dogajanje uvodnega prizora 1.1 iz odlomka A: Kaj se trenutno dogaja? Česa se dramska oseba spominja? Česa jo je strah?

(6 točk)

4. Razložite, kaj lahko razberemo iz nadaljevanja, iz 2. in 3. prizora iz odlomka A, ki usodno razkriva predhodno dramsko dogajanje.

(4 točke)

5. Razvrstite prizore v odlomku A po časovnem zaporedju. Odgovorite, kako imenujemo tak način gradnje dramskega besedila, kot ga razberemo iz odlomka A in iz celotnega dramskega besedila.

(6 točk)

6. Umestite odlomek B v celotno dramsko besedilo. V celotnem dramskem besedilu se pojavljajo še druge naslovne dramske osebe. Naštejte jih. Povzemite vloge moških oseb v celotnem dramskem besedilu, iz katerega je odlomek B.

(8 točk)

7. Primerjajte med seboj vse ženske dramske osebe, ki se pojavljajo v celotnem dramskem besedilu, iz katerega je odlomek B.

(5 točk)

8. Najdite časovne informacije v odlomku B in jih razložite.

(3 točke)

9. Povzemite, kakšen prostor, okolje in atmosfero razberete iz odlomka B.

(3 točke)

10. Odgovorite, na kateri dramski pripetljaj namiguje ta debela v repliki ta jeznoriti: ta jeznorita, od kje si rekla, da ga je danes pripeljal?, v odlomku B.

(3 točke)

11. Poleg redkih ločil se na koncu dramskega besedila, iz katerega je odlomek B, pojavi tudi pika. Utemeljite njeno dramaturško vlogo. Ali zaključuje dramsko dogajanje?

(2 točki)

12. Povežite dramatičarke z naslovi njihovih dramskih besedil.

Simona Hamer	1981
Simona Semenič	Čisti vrelec ljubezni
Žanina Mirčevska	Razglednice ali strah je od znotraj votel, od zunaj pa ga nič ni
Saša Pavček	Zatočišče
Saška Rakef	Konec Atlasa

(5 točk)

M 1 8 2 6 4 1 1 1 1 3

Prazna stran

Prazna stran

M 1 8 2 6 4 1 1 1 1 5

Prazna stran

Prazna stran